

Opinia Komitetu Regionów „Zamówienia przedkomercyjne: wspieranie innowacyjności w celu zapewnienia trwałości i wysokiej jakości usług publicznych w Europie”

(2008/C 325/06)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji, ponieważ stanowi on pierwsze wyczerpujące wprowadzenie do podstaw koncepcyjnych regulujących przedkomercyjne zamówienia publiczne oraz sposób, w jaki mogą być one przeprowadzane, choć nadal istnieją pewne luki w odniesieniu do praktycznego wdrożenia proponowanej procedury.
- Zwraca uwagę na fakt, że jeśli władze lokalne i regionalne wybiorą procedurę zamówienia przedkomercyjnego w celu promowania innowacji i rozwiązania danych problemów za pomocą efektów tego narzędzia, będą musiały podjąć wiele wyzwań, które nie zostały w wystarczającym stopniu przeanalizowane w omawianym komunikacie.
- Uważa, że, aby uniknąć naruszeń prawa wspólnotowego, Komisja Europejska powinna zapewnić zamawiającym władzom lokalnym i regionalnym jasne i szczegółowe wytyczne oraz narzędzia kształcenia i szkolenia w zakresie sposobu wykorzystania zamówień przedkomercyjnych na usługi badawczo-rozwojowe.
- Ponadto uważa, iż wskazówki i szkolenia, które należy zapewnić, wydają się tym bardziej konieczne, że procedury przedkomercyjnych zamówień publicznych związane są z ważnymi kwestiami dotyczącymi praw własności intelektualnej i przemysłowej i że nawet służby prawne władz centralnych nie zajmują się jak na razie tą kwestią prawną.

Sprawozdawca: Dimitrios TSIGKOUNIS (EL/PPE)

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Zamówienia przedkomercyjne: wspieranie innowacyjności w celu zapewnienia trwałości i wysokiej jakości usług publicznych w Europie”

COM(2007) 799 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Ogólne uwagi odnośnie do roli władz lokalnych i regionalnych

1. Wnosi, aby w mających się wkrótce odbyć debatach zbadano rolę, jaką powinny odgrywać władze lokalne i regionalne, aby stawić czoła ważnym problemom społecznym, m.in. zapewnić wysoką jakość usług opieki zdrowotnej po przystępnych cenach i dostosowanych do sytuacji starzejącego się społeczeństwa, podejmować działania w odpowiedzi na zmiany na zmiany klimatu, poprawić efektywność energetyczną, zapewnić wyższą jakość edukacji i lepszy dostęp do niej czy też efektywnie zarządzać zagrożeniami w zakresie bezpieczeństwa.

2. Zważywszy, że zajęcie się tą problematyką prawdopodobnie wymagać będzie nowych i innowacyjnych rozwiązań, które ze względu na wymogi technologiczne nie zostały jeszcze wprowadzone do obrotu handlowego lub, nawet jeśli istnieją i są dostępne, nie odpowiadają w wystarczająco wysokim stopniu kryteriom i wymagają z tejże przyczyny podjęcia pilnych prac badawczo-rozwojowych, proponuje aby władze lokalne i regionalne zostały czynnie zaangażowane w opracowanie nowych ram związanych z przedkomercyjnymi zamówieniami publicznymi i aby zwiększono możliwości, jakimi dysponują w zakresie skutecznego zarządzania i realizacji nowego typu zamówień publicznych.

3. Utrzymuje, że włączenie badań i rozwoju do zamówień publicznych w celu promowania innowacyjnych rozwiązań umożliwi władzom lokalnym i regionalnym wniesienie stosownego wkładu do świadczenia skutecznych i wydajnych, w perspektywie krótko- i długoterminowej, usług oraz do promowania konkurencyjności przemysłu europejskiego za pośrednictwem innowacji.

4. Biorąc pod uwagę, iż za znaczną część tych wydatków odpowiedzialne są samorządy lokalne i regionalne, uważa, że należy dobrze je przygotować do wypełniania roli ważnego elementu w całym mechanizmie, aby zachęcać do badań i rozwoju na szczeblu całej Europy.

5. Wnosi do Komisji Europejskiej o uwzględnienie priorytetów politycznych Komitetu na lata 2008–2010, wśród których znajduje się między innymi wdrożenie strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, odpowiedź na wyzwania związane ze zmianami klimatu, dywersyfikacja i zrównoważone wykorzystywanie źródeł energii, poprawa jakości życia obywateli, w tym współpraca transgraniczna w dziedzinie dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej, promowanie przez władze lokalne i regionalne solidarności, dialogu między kulturami i religiami, zachęcanie do wspierania wszystkich form lokalnej kultury i tradycji, uczestnictwo w debacie na temat wspólnej polityki imigracyjnej i azylowej, w szczególności w wymianie sprawdzonych rozwiązań związa-

nych z integracją, jak również nadanie priorytetowego znaczenia nowoczesnemu jednolitemu rynkowi wyposażonemu w strategię zachęcającą do świadczenia wysokiej jakości usług publicznych w dziedzinach istotnych dla samorządów terytorialnych, które mają szansę na włączenie do zakresu zamówień publicznych w celu promowania badań i rozwoju w technologiach informacyjnych i telekomunikacyjnych, a także nadają się w pierwszym rzędzie do przeprowadzania zamówień przedkomercyjnych.

6. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji COM(2007) 799 wersja ostateczna, ponieważ stanowi on pierwsze wyczerpujące wprowadzenie do podstaw koncepcyjnych regulujących przedkomercyjne zamówienia publiczne oraz sposób, w jaki mogą być one przeprowadzane, choć nadal istnieją pewne luki w odniesieniu do praktycznego wdrożenia proponowanej procedury.

7. Zwraca uwagę na fakt, że jeśli władze lokalne i regionalne wybiorą procedurę zamówienia przedkomercyjnego w celu promowania innowacji i rozwiązania danych problemów za pomocą efektów tego narzędzia, będą musiały podjąć wiele wyzwań, które nie zostały w wystarczającym stopniu przeanalizowane w komunikacie Komisji COM(2007) 799 wersja ostateczna.

8. Jest zdania, że obecne prawodawstwo w dziedzinie zamówień publicznych już jest wystarczająco skomplikowane oraz że wiele samorządów lokalnych i regionalnych ma poważne trudności z jego prawidłowym stosowaniem. Uważa więc, że będą one miały wiele wątpliwości co do wprowadzenia w swojej administracji i do swoich procedur dodatkowego czynnika komplikującego system, którym jest inicjatywa Komisji Europejskiej. Dlatego też wnosi, by przepisy w zakresie zamówień publicznych nie były stosowane w odniesieniu do zamówień przedkomercyjnych.

9. Proponuje, by Komisja zbadała możliwość takiej zmiany dyrektywy w sprawie zamówień publicznych, aby innowacje mogły powstawać np. w ramach projektów partnerskich. Szywna procedura przetargowa jest główną przeszkodą dla nowych innowacji. Wymóg sprawiedliwego i niedyskryminacyjnego traktowania wynikający z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską nie powinien być interpretowany w sposób, który w praktyce uniemożliwia przedsiębiorstwom i podmiotom zamawiającym odnoszenie korzyści z wysiłków przedsiębiorstw w zakresie B+R.

10. Jest przekonany, że opracowanie i redakcja wysoce technicznych elementów ogłoszenia o przetargu w celu promowania innowacyjności wymaga szczególnej wiedzy i umiejętności, którymi władze lokalne i regionalne zazwyczaj nie dysponują, jako że nawet w centralnej administracji wielu państw członkowskich taki rodzaj wiedzy i kwalifikacji spotkać można jedynie w niektórych działach.

11. Kierując się tą logiką, sądzi również, że poszczególne etapy selekcji, stanowiące część procedury składania przedkomercyjnych zamówień publicznych na usługi badawczo-rozwojowe, wymagają takiej wiedzy technicznej i zrozumienia zagadnień w tej dziedzinie, którymi władze regionalne zazwyczaj nie dysponują.

12. Zwraca uwagę, że nawet jeśli zamówienia przedkomercyjne na usługi badawczo-rozwojowe zostaną w końcu pomyślnie wprowadzone, to na szczeblu lokalnym i regionalnym nadal równie trudno będzie o polityczną mobilizację i zaangażowanie obywateli na ich rzecz. Ważnym czynnikiem przy podejmowaniu decyzji przez władze lokalne i regionalne jest fakt, że dobre przeprowadzenie przetargu na zamówienie przedkomercyjne na usługi badawczo-rozwojowe prowadzi do natychmiastowych wydatków, które ponoszone są w trakcie bieżącego roku budżetowego, natomiast korzyści związane z tym zazwyczaj rozkładają się na długi okres i aby obywatele mieli tego świadomość, będą potrzebowali pewnego czasu, zazwyczaj dłuższego niż między dwoma następującymi po sobie starciami wyborczymi na szczeblu gminy czy regionu.

13. Wyraża zaniepokojenie, że w przypadku gdy stosowność przeprowadzenia przetargu związanego z przedkomercyjnym zamówieniem na usługi badawczo-rozwojowe byłaby kwestią politycznie sporną, prawdopodobnie po bitwie wyborczej angażującej władze lokalne i regionalne, formacja polityczna, która sformułowała takie zastrzeżenia, podważy dalszy ciąg procedury dotyczącej produktu handlowego, który w tym czasie zostanie udoskonalony i w ten sposób zniweczy istotne korzyści oczekiwane przez zamawiający organ władzy podczas pierwszego przetargu.

14. Jest zdania, że na szczeblu władz lokalnych i regionalnych pojawi się poważny problem polityczny, jeśli ostateczni zleceniobiorcy zamówienia przedkomercyjnego na usługi badawczo-rozwojowe nie będą mieli siedziby w gminie lub regionie organu zamawiającego lub, tym bardziej, jeśli ich siedziba mieścić się będzie w innym państwie członkowskim.

15. Odnotowuje, że w przypadku gdyby przetarg na przedkomercyjne zamówienie publiczne na usługi badawczo-rozwojowe nie okazał się owocny, czego nie można wykluczyć w szczególności w odniesieniu do pewnych części tego sektora, w których wskaźnik sukcesu jest jeszcze dość niski, władzom lokalnym lub regionalnym byłoby niezwykle trudno w tej sytuacji uzasadnić swoje działania i przekonać obywateli, że chociaż zamówienie skończyło się tak, a nie inaczej, lepiej było uciec się do tej procedury niż inwestować w istniejącą i, z handlowego punktu widzenia, sprawdzoną już technologię.

16. Wobec wyżej wymienionych problemów, z którymi samorządy lokalne i regionalne mogą się spotkać w zakresie zamówień przedkomercyjnych na usługi badawczo-rozwojowe, proponuje, aby Komisja Europejska i państwa członkowskie stworzyły i wdrożyły szereg środków, które Komitet uważa za niezbędne, aby zamówienia te spełniały swoje zadanie na szczeblu gmin i regionów, gdyż będą one wywierać ogromny wpływ na ogólne wyniki podmiotów europejskich zajmujących się badaniami i rozwojem w porównaniu z ich konkurentami na rynku światowym.

17. Stwierdza, że należy mieć świadomość, iż w przypadku gdyby Unia Europejska nie zdołała wprowadzić na szczeblu lokalnym i regionalnym, w funkcjonalny i sprawny sposób, procedur zamówień przedkomercyjnych w dziedzinie badań i

rozwoju, mogłoby to oznaczać utratę środków na ten cel na szczeblu wspólnotowym.

18. Uważa, że aby uniknąć naruszeń prawa wspólnotowego, Komisja Europejska powinna zapewnić zamawiającym władzom lokalnym i regionalnym jasne i szczegółowe wytyczne oraz narzędzia kształcenia i szkolenia w zakresie sposobu wykorzystania zamówień przedkomercyjnych na usługi badawczo-rozwojowe.

19. Ponadto uważa, iż wskazówki i szkolenia, które należy zapewnić, wydają się tym bardziej konieczne, że procedury przedkomercyjnych zamówień publicznych związane są z ważnymi kwestiami dotyczącymi praw własności intelektualnej i przemysłowej i że nawet służby prawne władz centralnych nie zajmują się jak na razie tą kwestią prawną.

20. Zachęca państwa członkowskie i Komisję Europejską do rozbudowy takich struktur wsparcia, do których władze lokalne i regionalne, które postanowią ogłosić przetarg na przedkomercyjne zamówienie na usługi badawczo-rozwojowe, będą mogły się zwrócić i otrzymać jasne i użyteczne informacje oraz istotną pomoc, w szczególności w odniesieniu do najbardziej odpowiedniego rozłożenia zagrożeń i zysków między organa zamawiający a kandydatów, którzy w ostatecznej fazie zostaną wybrani.

21. Uwzględniając, iż przedkomercyjne zamówienia publiczne na usługi badawczo-rozwojowe wiążą się w perspektywie krótkoterminowej z wyraźnymi zagrożeniami na szczeblu lokalnym i regionalnym, czyli organu zamawiającego, oraz że, wręcz przeciwnie, korzyści długoterminowe są trudne do określenia i często mglistej natury, co powoduje, że władze terytorialne często odczuwają uzasadniony niepokój, podkreśla, że państwa członkowskie i Komisja Europejska powinny udzielać im wyraźnego wsparcia na różnych płaszczyznach poprzez uzmysłowienie wszystkim zaangażowanym podmiotom, że możliwość porażki stanowi integralną część takiej procedury skierowanej na poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań problemów, z którymi europejskie społeczeństwa borykają się od dłuższego bądź krótszego czasu.

22. Odnotowuje, że ze względu na fakt, iż przetargi na przedkomercyjne zamówienia publiczne w dziedzinie badań i rozwoju są otwarte dla oferentów ze wszystkich państw członkowskich, w sposób nieunikniony mogą doprowadzić do przeniesienia, w każdym razie w części, środków regionalnych przeznaczonych na finansowanie tej działalności do regionu położonego w innym państwie UE. Chociaż zjawisko to z całą pewnością nie stanowi problemu na szczeblu Unii Europejskiej, to jednak na szczeblu gminy czy samorządu regionalnego jest to czynnik wysoce zniechęcający do finansowania takiego zamówienia publicznego.

23. Zobowiązuje Komisję Europejską do wykazania, że zamówienia przedkomercyjne są korzystne dla regionu, który ogłasza taki przetarg, nawet jeśli oferenci nie mają siedziby na jego terytorium.

24. Wzywa Komisję Europejską, aby zachęcała i wspierała duże zrzeszenia samorządów lokalnych i regionalnych umawiające się, aby wspólnie wszcząć procedurę zamówienia przedkomercyjnego w celu zmniejszenia zagrożenia, na jakie byłby narażony samorząd lokalny czy regionalny państwa członkowskiego, jeśli sam wszczęłyby tego typu procedurę.

25. Przyznaje, że stworzenie sieci paneuropejskich i nawiązanie regularnych kontaktów między samorządami lokalnymi i regionalnymi położonymi w różnych państwach członkowskich, które mają podobne potrzeby, stanowi samo w sobie najważniejszą i najbardziej solidną podstawę zarówno do współpracy między państwami, regionami i gminami w dziedzinie zamówień przedkomercyjnych na usługi badawczo-rozwojowe, jak i do koordynowania procedur z tym związanych.

26. Popiera pomysł, by działania skierowane na rozwijanie i wprowadzanie zamówień przedkomercyjnych na usługi badawczo-rozwojowe na szczeblu samorządów lokalnych i regionalnych były finansowane przez realokację środków, które mogą zostać uwolnione w budżecie Unii Europejskiej po przeglądzie wspólnej polityki rolnej.

27. Jest zdania, że europejska przestrzeń badawcza (ERA) może przybrać nową formę i nabrać nowego rozpędu, jeśli procedury związane z zamówieniami przedkomercyjnymi na usługi badawczo-rozwojowe zostaną włączone do istniejących mechanizmów składania zamówień publicznych.

28. Uważa, że strategia promowania zamówień przedkomercyjnych na usługi badawczo-rozwojowe uległaby znacznemu uproszczeniu, gdyby skorzystano z pomocy działających w gminach i regionach uniwersytetów, ośrodków badawczych, a

szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw kładących nacisk na wiedzę i innowacyjność technologiczną, poprzez sięgnięcie do nowych ram współpracy z władzami lokalnymi lub regionalnymi państwa członkowskiego ich siedziby lub gdyby za ich pośrednictwem stworzyć sieć wraz z innymi samorządami lokalnymi i regionalnymi różnych państw członkowskich i z partnerskimi uniwersytetami, ośrodkami badawczymi i MŚP.

29. Twierdzi, że poprzez tworzenie w ramach samorządów lokalnych i regionalnych punktów informacyjnych i baz danych dotyczących problemów gmin i regionów, które wymagają pilnych i innowacyjnych rozwiązań, a także poprzez informowanie o lokalnym potencjale sektora badawczo-rozwojowego, możliwe jest zbliżenie do siebie obszarów napotykających takie same trudności, a także ośrodków badawczych i przedsiębiorstw, które dysponują uzupełniającym lub dodatkowym potencjałem, aby pokonać przeszkody dzięki współpracy.

30. Proponuje, aby środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Społecznego zostały nakierowane na działania badawczo-rozwojowe w ramach sektorów przez nie finansowanych, które przeprowadzane będą w drodze zamówień przedkomercyjnych.

Bruksela, 8 października 2008 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE